

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

69. ÉVFOLYAM

1999. AUGUSZTUS

No.4 (317), Vol. 65, August 1999, USPS 178-560

4. SZÁM

SZENT ISTVÁN: A KINCSET TOVÁBB KELLETT ADNIA

Első királyunkra és államalapító tevékenységére emlékezünk hagyományosan augusztus 20-án. Történelmi távlatból jól látjuk, hogy ezt a cselekedetét a népet féltő szeretet vezérelte, s ezt akkor is így kell látnunk, ha maradtak fel emlékek arról, hogy kemény kézzel vitte véghez terveit. Szeretete nem volt lágy-szívűség, keménysége éppen a megmaradást, a jövőt célozta. A vándorló, nomád nép letelepítése, földhöz kötése, fékentartása a megmaradást, a jövő formálását eredményezte.

A magyarság Szent István vezetésével Európába érkezett meg és itt akart maradni. Azért vezette népét az egyházba, mert látta, hogy a keresztyénséget már felvett Európában idegen test nem maradhat meg. De mindezt nem politikából cselekedte, hiszen köztudomású, hogy egyházszervező munkája mögött erős Istenhite, tiszta élete, és imádkozó lelkülete állott, és ennek gyümölcsként végezte korszakformáló, egyházszervező munkáját. Fiának írt *Intelmei* is hívő, embert szerető, népet szeretetre tanító keresztyén uralkodó lelkét mutatják. Maga úgy látta, hogy ha neki Isten a keresztyén hitben ilyen sokat adott, ezt a kincset tovább kellett adnia népének, azoknak, akikért felelősséggel tartozott.

A nyugati keresztyénséghez való csatlakozása bennünket evangélikusokat külön is hálaadásra indít, mert ezzel adta meg a lehetőségét, hogy a XVI. században hazánkban is terjedjen a reformáció üzenete, a tiszta evangélium. Szent István nem prédikált, de tetteivel, az egyház szervezésével példáját adta apostoli buzgóságának. Megásta és kiszélesítette azt a medret, melyben az "élő víz" folyhatott, áradhatott. Egyházunk történetének is fényes napja ez a mi emlékezősünk.

Amikor Szent István mindezt cselekedte, népének fennmaradását, erkölcsi felemelkedését munkálta, arra mutatott, hogy a Jézus Krisztusban újjászületett ember képes arra, hogy embertársát segítse, Istent tiszteljen és embert szeressen. Képes arra, hogy ne ellenségeskedjék, ne harcban lelje kedvét, de munkájával ezt az országot széppé, kívánatosá, lakhatóvá, s idegenek által is megkedvelté tegye. Látván, hogy igyekezete nem volt hiábavaló, és magyarságunk itt a Kárpátmedencében nemcsak megmaradhatott, de jelentősen befolyásolta a történelem folyamán az itt élők életét, boldogulását — ha néha töredékesen is —, de mindenestre arra biztat, hogy ezen az úton — csak ezen az úton — lehet ma is jobb jövő felé indulni. A példából erőt meríthetünk ma is! Erős hittel, erkölcsi tisztasággal, áldozathozattal, és tudatos jövőépítéssel tovább juthatunk a mostani szakadékból, melybe két világháború, különböző izmusok reánk szakadása, diktatúrák

fojtogatása következtében jutottunk. A példa arra példa, hogy a keresztyénségről nem csupán szónokoló, hanem azt hitben élő, életté formáló, munkás, tevékeny hétköznapi, érett, "felnőtt keresztyén" magatartás kiemelheti népünket a mélységből, és "sziklára" állva, megváltozott étellel és életfelfogással reményteljesebben nézhetünk a XXI. század felé.

De ehhez komolyan kell vennünk azt, hogy egymásért élünk és vagyunk, hogy meg kell állítanunk népünk fogyását, több gyermek vállalásával, felelősséggel kell gondolnunk és cselekednünk az utánunk következő nemzedékért, vigyáznunk kell a reánk bízott világra, környezetünkre, és ki kell irtanunk szívünkől minden haragot, ellenségeskedést, szerezzel kell legyőzni a gonoszt. Kevés az emlékezés, nem elég a fogadkozás: meg kell fognunk egymás kezét és elindulni az úton, hiszen Szent István óta itthon vagyunk Európában!

Az "Evangélikus Élet"-ből.

MEGHÍVÓ

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia ezúton is meghívja taggyülekezetei képviselőit, lelkész- és világi tagjait, tiszteletbeli tagjait, s velük együtt a Konferencia barátait 28. biennális közgyűlésére, melyet 1999. november 14-én vasárnap du. 1:30 órakor tart meg a Nyugatclevelandi Magyar Evangélikus Egyháznál, 3245 W. 98th Street, Cleveland, Ohio címen.

A közgyűlést a jelzett helyen de. 9:30-kor angol- és 10:45-kor magyarnyelvű Istentisztelet előzi meg. A közgyűlés résztvevői számára a második Istentisztelet után hideg büfét terítünk.

ERŐS VÁR A MI ISTENÜNK!

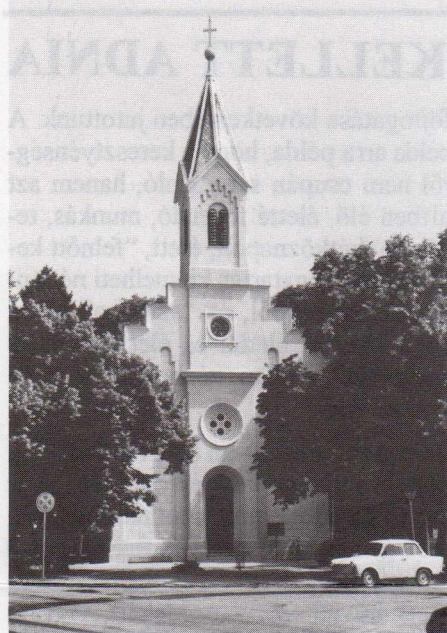
Bernhardt Béla, s.k.,
főesperes-elnök

Rigneyné Szántó Ildikó, s.k.,
lelkész-jegyző

MEGÚJULT ISTEN HÁZA

Szépen ünnepelt június 6-án a mosonmagyaróvári evangélikus gyülekezet, mert befejezte templomának külső megújítását.

Két évvel ezelőtt döntöttek úgy a gyülekezet vezetői, mivel tetőhibák miatti beázások jelentek meg a templom mennyezetén, hogy elkezdik az 1879-ben épült és 1884-ben felszentelt templom külső renoválását. A mun-

A megújult mosonmagyaróvári ev. templom

kalatokat három ütemben végezték el Lenzser Imre, azóta elhunyt építész irányítása mellett

Elsőként a templom hátsó, úgynevezett íves részének a tetőcseréjére került a sor, azután a templomhajó palafedésének a cseréje, illetve a templom főhomlokzatának a felújítása következett. Az utolsó ütemben, már ez év tavaszán végül a templom épülete szépült meg. A város támogatásának köszönhetően díszkivilágítást is kapott az evangélikus templom. A felújítási munkák befejezése után már elmondható, hogy a város szívében fekvő templom Mosonmagyaróvár egyik büszkeségévé lett.

Az evangélikus gyülekezet hálaadó Istentisztelettel ünnepelte meg lelki otthonának, a templomnak a megszőpülését. Az Istentiszteleten igehirdetéssel szolgált D. Szebik Imre, az Északi [Ev.] Egyházkerület püspöke. A liturgiai szolgálatot pedig Jankovits Béla esperessel és Kiss Miklós helyi lelkésszel közösen végezte. A hálaadó Istentisztelet után a vendégek megtekintették a dunakiliti duzzasztóművet, a fenékküszöböt, majd a Duna szigetközi ágrendszerének festői, zeg-zugos vizein motorcsónakos kirándulást tettek.

Kiss Miklós, mosonmagyaróvári ev. lelkész

NB Kihasználva az alkalmat, hálásan mondunk köszönetet a hazai evangélikus egyház életéről tájékoztató, helyi és országos vonatkozású, rendszeres írásaiért Nt. Kiss Miklós mosonmagyaróvári lelkésznek. Jólesik, hogy lapunkat így támogatja, s hogy olvasótáborunk rajta keresztül is közvetlen kapcsolatban lehet magyarhoni egyházunkkal. A gyülekezeti örömhöz társulva ezúton is sok áldást kívánunk az ő és hivei szolgálatára. – Szerk.

Személyi hírek

• Lapunk olvasói ebben a számban ismét, s majd a jövőbeniekben is találkozhatnak Nt. Szabados Regina ev. lelkész nevével. Péccsett szolgál segédlelkési beosztásban. Alkalmilag írásaival gazdagítja lapunkat. Ő írta a februári számban megjelent megemlékezést Luther feleségéről, Bóra Katalinról születése 500. évfordulóján. "Írógárdánkban" szeretettel köszöntjük.

• Amerikai Magyar Evangélikus Konferenciánk tagjai közül, ill. családjában, jelentős házassági évfordulókat ünnepeltek. Az 50. jubileumot Tomaj Gusztáv és felesége (PA) április 17-én, dr. Tomascsek László alelnökünk édes szülei, id. Tomascsek László és felesége (OH) augusztus 4-én, Nt. Rigney-

né Szántó Ildikó jegyzőnk édes szülei, Nt. Szántó Imre és felesége (Légrád) július 2-án, valamint a 40. jubileumot Vajda István és felesége (NJ) július 4-én ünnepelhették meg Isten kegyelméből. A jubilánusokat ez a kegyelem őrizze további szép évfordulókra!

• Nt. özv. Juhász Imréné új lakcíme: Mrs. Edna L. Juhász, 3211 W. 114th Street, Cleveland, OH 44102-2732.

• A Nyugatclevelandi Magyar Evangélikus Gyülekezetben lelkészváltozás lesz október 1-étől. A Magyarországról eredetileg három évre — 1996–1999-re — kijött, s időközben családosá vált Tamásy lelkészpár eg, évre meghosszabbította amerikai tartózkodását. Azonban Nt. Tamásy Zoltán szolgálatát szeptember 30-ával befejezi, s utódként egy évre felesége, Nt. Tamásyné Molnár Éva szolgál a gyülekezet lelkészeként.

• A 100. évfolyamában járó Amerikai Magyar Reformátusok Lapja c. folyóirat szerkesztését Ft. dr. Szabó István tb. püspöktől Ft. dr. Vitéz Ferenc ny. püspök vette át. EVHIF

Ezért . . .

Ezért az alábbi szabadformájú versért, mert az egyik tanár rásütötte a "rasszizmus" bélyegét, az addig együttérző igazgató a diákszerzőt szigorú inegróváásban részesítette, három tanárnak fölmondott, a közvetlenül érintett s a verset pártoló tanárt még elmebetegséggel is gyanúsította, s a diákíró oldalán álló szülőket pedig megfenyegette. Mindezt a "Fasorban", az egykor nagy hírű Budapesti Evangélikus Gimnáziumban, melyben most bizonyos erők a tanári kar faszori szellemű, nemzeti beállítottságú tagjai ellen folytatnak aknamunkát, s egyben szítják a feszültségeket. Ezért:

"Mi Atyánk, Ki vezettél minket végtelen földeken keresztül Hunniába, Ki több mint ezer éve vigyázol rágnak a történelem viharai közepette, Ki a legnagyobb vészekben sem engedted elveszni a magyar nevet:

"Ki a mennyekben vagy és onnan követed vigyázó tekintetteddel szeretett népedet. Szenteltesd meg a Te Neved, hogy még élhetünk, mi magyarok magyarként élhetünk. Jöjjön el a Te országod, és benne adj nekünk végre békét és megbecsülést.

"Legyen meg a Te akarod, s ha úgy akarod, szenvedjünk még egy évezreden át, de ne engedd, hogy szétszóródva lassan elpusztuljunk. Mindennapi kenyérünket add meg nekünk ma, adj költöket, művészeket, tudós tanárokat, hogy ők táplálhassák vérével és verejtékükkel éhező Nemzetünk.

"S bocsásd meg vétkeinket, mert emberként nem vagyunk különbeke másoknál. Sokszor elhagytunk szeretetedhez. Amint mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek, mert sokan voltak, nagyon sokan, kik gyűlölettel ontották nemes vérünk és ontanák ma is, ha nem fognád vissza fegyveres kezük.

"És ne vigy minket kísértésbe, mutasd meg végre az igaz utat, hogy végigmehesünk rajta. Szabadíts meg a gonosztól, a megcsönkített Hazát rágó pénzszagú fergéktől, a fogaikat csattogtató szomszédainktól, kiknek éhségét csak utolsó csepp vérünk tudná csillapítani. Mert Tied országunk, erőnk, és dicsőségünk. Ámen."

Ezért.

A genfi Faszor Egyesület 19. körleveléből

KILENC SZÁZ ÉV

1099. július 15-én, tehát kilencszáz éve kezdődött el Jeruzsálem ostroma, az első kereszteshadjárat keretében. Megjegyzendő, hogy ennek a kereszteshadjáratnak Szent László királyunk volt a kijelölt vezére, aki azonban 1095-ben bekövetkezett halála miatt nem tölthette be ezt a tisztét. www

JÉZUS MONDJA: "A VILÁGON NYOMORÚSÁGOTOK VAN, DE BÍZZATOK: ÉN LEGYŐZTEM A VILÁGOT."

JÁNOS 16:33

1849. július 31-én, 150 éve halt meg PETŐFI SÁNDOR

“Hol a szem, / szemével farkasszemet nézni? / Ki meri meglátni, / ki meri idézni az igazi arcát? / Ünnepe vak ünnep s e mai napoknak / szűk folyosóin a szavak úgy lobognak, / mint az olcsó gyertyák.” (Babits Mihály: Petőfi koszorú.)

Babits Mihály írta ezeket a keserű sorokat 1923-ban, Petőfi születésének százéves évfordulóján. Mert úgy érezte, hogy a költő igazi emléke elhomályosult a megszokottá vált ünneplések lélektelen rendezvényeiben. Igen, elhomályosult az emberek szívében: 76 évvel ezelőtt. Most gyászt ülünk. Immár a 150 éves halálát siratjuk. Vajjon a mi ünneplésünk különb-e a régiéknél? Több-e a megszokásnál? Lélekkel töltöttek-e emlékező szavaink; S vannak-e egyáltalán ilyenek?

Aki Petőfi “igazi arcát” meg merete és meg tudta idézni, az Illyés Gyula volt. Az ugyan-csak a népből származó nagy költőnk. Ő értette meg szíve mélyéből a szegénység bugyrait megjárta zsenit. S ha Petőfiről írt könyvét olvassuk, egyetérthetünk Domokos Mátyással, aki ezt írta róla: “Illyés Gyula költői és emberi pályafutására visszapillantva, egyszerre természetesen és sorszerűnek kell éreznünk, éppen az ő könyve véste — maradandó érvénnyel — a nemzet tudatába az igazi Petőfi-képet”.

Illyés Gyula segítségével, az ő munkájából merítve, emlékezzünk a 26 éves korában meghalt lánglelkű költőnkre. Hódolattal tehetségenek, kegyelettel gyászolva hősi halá-

Megköszönjük

az Amerikai Magyar Evangélikus Konföderáció javára eddig beküldött adományokat, hogy megtehessek, amit még tennünk szükséges a nagy magyar evangélikus szórvány szolgálatában. Kérjük, hogy akiknek módjukban van és eddig nem jutottak hozzá, szíveskedjenek még kérőlevelünkre adományokkal válaszolni. Előre is nagyon hálásak vagyunk ezért.

Azonban sajnálatos hiba történt kérőleveleinknek Kanadába való küldésével. A válaszbortékon a címben egy számjegyvet elírtunk. A modern postaszolgálat/levélkézbesítés a többi részre nem figyel. Így lehetséges, hogy kanadai adományozók levelét elküldőjükhöz visszakézbesítették. A helyes cím:

**Hungarian Lutheran Church
C/- Mr. L. Bakó
40 Shady Lane Cres.
Thornhill, ON L3T 3W7**

Sajnáljuk, ha ezzel az elírással kellemetlenséget okoztunk bárkinek is. Megértő elnézést kérünk. – A.M.E.K.

lát. Mely igaztalan volt, minden más halálánál igaztalanabb ... és kegyetlen. És kikerülhet is, ha a nemzet jobban vigyázott volna rá. De a nemzet nem őrizte őt, ahogy a történelem során több nagy költőjét sem.

Miért kellett ilyen korán elpusztulnia a segesvári csatatéren; Miért engedték ki a gyilkolás színhelyére? Őt, akiben még a nemzetet éltető, buzdító versek kincsháza lakozott; Ilyen gondolatok gyötörték Illyést is, amikor Segesvár és Fejéregyháza környékét bejárta, a költő haldoklásának egykori színhelyén ezek a fájdalmas sorok fakadtak ki szívéből:

“Itt hörgött. S itt nézte kacagva / Meghalni a bárgyú világ / Legnagyobb épeszű fiát, / Ki meggyógyítani akarta.”

Egy üstökös vonult át a magyar égen 1823 és 1849 között. Világított. Fénycsóvát vetett a rabság- és szegénységárnyékolt földre. Majd tovasuhant a követhetetlen végtelenbe.

De a nemzet nem becsülte eléggé a fényt. Mire észrevette volna igazi értékét, már késő volt. Akkor várta vissza, amikor már halott volt. Kétségbeesett szívvel várta a haza könnyelműen halálba engedett fiát a szabadságharc után. Esztelen kereséssel kívánták látni. Alakját vélték feltűnni az ország különböző tájain. Mint a délibáb, melyet megénekelt, lebegett fent, a letíport nemzet egén, s ha közelebb ért vélt alakjához a képzelet, eltűnt a vigasztalan semmibe.

25 és fél év! Mi ez egy átlagos ember életében? Tűnő pillanat. Készülődés a “nagy pályára”. A siker felé vezető útra. Neki egy teljes alkotó életre kiszabott idő!

Ebbe zsúfolódik bele röpke élete. A kis-kőrösi keresztelés az evangélikus templomban, ahol — Illyés szerint — “szlovákul zümmög a zsoltár”. Benne van Félegyháza, a tiszta magyar lakosú második “születési hely”. Ahol a falu egyszerű népe súgja fülebe, szívébe a haza szeretetét. Benne ringatózik a gyermekkor édes emléke. Az első tanulóévek. A gyakran változtatott iskolák. S az iskolákkal együtt változó falvak, városok. Félegyháza, Kecskemét, Szabadszállás, Sárszentlőrinc, Pest. Aztán Aszód, Selmec. A nagy tudományt elsajátítani hivatott helyek. A vágy a színészet és a költészet után végigúzi az egész országon. Vándorlásai, gyalogosan megtett sok száz kilométeres útjai, kitöltik szinte egész ifjúságát. Katonáskodásának nehéz korszaka után, mintha még jobban elkapná a vágy, “mintha minden magyart személyesen akarna megismerni” — írta Illyés —, keresztül-kasul járja az egész országot. Ha beteg, ha éhes, ha fáradt, a népnél száll meg. Csűrökben, pajtákban

alszik. Így ismeri meg a kiszolgáltatott emberek életét. Velük érez, amíg él.

Induló költészete a népdalból fakad, kiteljesedő gazdag életműve a népet, a nemzetet, a hazát szolgálja.

Rövidre szabott életében sűrűsödnek össze a szabadságért vívott szellemi harcai. Benne ragog március 15-e és a *Talpra magyar* lelkesítő ereje. Nélküle nem lett volna forradalom. De ott lapulnak az aljas támadások is, melyek gyakran érték. Benne van a szabadszállási képviselőválasztási kudarca, ami nagyon fáj neki.

De Petőfi szelleme érinthetetlen. Illyés Gyula, könyvében, újra felidézni nekünk a nagytudású, művelt, sok nyelvet beszélő költőt. A lánglelkű forradalmár. A szabadság és szerelem költőjét. Házasesetének rövid ideje alatt kiteljesedett szerelmi líráját, mely a világirodalom legszebb alkotásai közé sorolható. A *Minek nevezzelek*, a *Szeptember végén*, és sok más gyönyörű vers ma is megsimogatja fázó lelkünket. Sokat írhatott volna még. De meghalt. Két héttel a világi fegyverletétel előtt.

Pedig nem akart meghalni! Ezt Illyés könyvéből tudjuk meg. Erdélyben akart letelepedni kis családjával. Katonáskodása alatt is kereste a csendes helyet, ahol majd tisztos nagyapai kort ér meg. A halállal sokat foglalkozott verseiben. Számomra legszebb közülük, amit felesége mellett írt, életük utáni életükre gondolva (“Szép napkeletnek”):

“Csak azt az egyet / Szeretném tudni: / Hol, merre terjed ez a másvilág: / És mily alakban / Jutunk innen / Ez ismeretlen világba át?”

“Mint ágrúl ágra / A csalógnypár, / Csillagrúl csillagra szállunk te s én? / Vagy mint két hattyú / Ringunk szeliden / Az örökkévalóság tengerén?”

Az igaztalan sors mást rendelt neki. Oktalan, kegyetlen halált a segesvári csatatéren. Erről szól Illyés könyvének befejező része, melyből most — 150 évvel a történetek után — a kegyelet nevében idézek.

“Az erdélyi magyar hadsereg, mint a bekerített nemesvad védekezik... A költő július 25-én csatlakozik Bem seregéhez; a sereg Marosvásárhely felé menetel... Ez a magyar csapat, a korabeli adatok szerint összesen 2700 ember... Július 31-én találkozik az első orosz sereggel, ugyancsak a korabeliek véleménye szerint, 16000 gyalogossal és lovassal, akiket 24 ágyú támogat...”

“A költő fegyvertelenül vett részt az ütközetben, katonaruhája sem volt, a vezérkarban Bem mellé osztották be...”

“Amikor az oroszok támadásának vad zsvajva, fegyverropogása három oldalról is felhangzott, a költő a csatatér fölött, a leégett Fejéregyháza falu előtt állt, nem mesz-sze a kötözöhelytől. Minden valószínűség

(Folytatás a 4. oldalon)

— Akiket várunk —

Az 1999–2000-es tanévre is várunk ösztöndíjas magyar evangélikus teológusokat, hogy a "Lutheran School of Theology at Chicago" intézetben bölcsészmagiszteri fokozatot megszerzésére tanuljanak.

Magyarországról az Evangélikus Hittudományi Egyetem IV. éves hallgatója, **Réthelyi**

Mária érkezik közénk. A Budapesti Evangélikus (Fasori) Gimnáziumban érettségizett; ott 16-os cserkész volt. Gyermekora óta kötődik az egyházhoz, résztvevője számos ifjúsági programnak. Nyelvészeti érdeklődése szétágazó; Hollandiában, Angliában járt ismeretei bővítésére. Ebbe tartozik kapcsolata a Wycliffe Bibliafordító Társasággal,

PETŐFI SÁNDOR

(Folytatás a 3. oldalról)

szerint a sebesülteket kötöző orvos, Lengyel József látta őt utoljára."

Az orvos az ütökötől lóháton még kiszabadult, de "a költő Fejéregyházán át az üggető orvos mellett szaladt. Amikor nem bírta az iramot, amikor a lóháton menekülő orvos őt elhagyta, valószínűleg Héjjasfalva irányába rohant tovább. Az üldöző dzsidások elől az országútról ösztönösen balra, a kukoricás felé igyekezett. Ebben a pillanatban száguldhattak elébe a Küküllő mentén a bekerítésre küldött másik dzsidás ezred lovasai. Vagy már elérte kukoricást, és abból üldözték vissza az országút felé? A lovasok valószínűleg épp a ruhája miatt nem kegyelmeztek neki. Többre becstültek azt, amit zsebében sejtettek. Csak huszonhat éves volt. Nem védekezhetett. A szörnyű szúrást előlrol kapta.

"A magyar hadirend délután öt órakor bomlott meg; a teljes vég, aztán a menekülők lekasabolása nem késelt soká. Hat óra tájban a költő már vérben fetrengett a cár és a császár zsoldosai, három-négy halottrabló között Utolsó pillantásai ezekre esett. Ha azonnal meghalt. A kívánságunk ennyi rettenet közt már csak ez a keserű kívánság lehet."

A kegyelet és a hála aranyfonalából szőjük ismeretlen sírban nyugvó poraira szemfödület ("Jövendőlés"):

"Anyám, az álmok nem hazudnak, / Tarkarjon bár a szemfödél: / Dicső neve költő fiadnak, / Anyám, soká, örökön él."

Lenhardté Bertalan Emma (Evangélikus Élet)

melyben képviselte a Magyarországi Evangélikus Egyházat is. Vasárnapi iskolai tanító, s mint egyházi kiküldött résztvevett az Európai Vasárnapi Iskola Szövetség megalakulásában. Tagja a Crossbow Budapest Alapítványnak, mely a franciaországi Crossbow Sophia szervezethez tartozva, menekültek megsegítésében tevékenykedik. Szüleivel és bátyjával Budapesten lakik.

Erdélyből várjuk **Kona Jánost**, a kolozsvári Protestáns Teológia Intézet IV. éves hallgatóját. A zajzoni Rab István Líceumban érettségizett. Résztvevett egyházi diakónia szolgálatban beteg és öreg emberek javára, és egyben ifjúsági munkában is, hogy minél több fiatalat vonjanak be az egyház közösségébe. Érdeklődése erős, mintegy

családi vonásként, a zene iránt, több hangszeren is játszik, a teológiai énekkar tagja. Még liceumi éveiben a sport is vonzotta, s az iskola Rugby Klubjában bajnokságokon is játszott. Nyári hitméllyítő táborok résztvevője; csoportvezetőként működött egy németországi ökumenikus együttléten, ahol a különböző nemzetiségű és vallású résztvevők között a dialógus kialakítását mozdította elő. Szüleivel és két öccsével Brassó közelében, Szecselevárosban lakik.

Mária és János! Szeretettel várunk Benneteket és kívánjuk Istentől, hogy áldásos legyen amerikai tanulmányi évetek!

*

Az 1998–1999-es tanévről elbúcsúztunk **Mesterházy Balázstól** és **Nánai Lászlótól**, akik vissztértek Budapestre tanulmányaik folytatására. Az LSTC intézetben folytatja tanulmányait lelkészi képesítése elnyerésére **Halmágyi Viktória**, aki 1997–1998-ban volt ösztöndíjasunk. Annak a tanévnek két másik ösztöndíjasa, **Molnár Erzsébet** és **Lázár Zsolt** júniusban nyerték el lelkészi oklevelüket a budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetemen. (Megjegyezzük: Eddig tizenhárom ösztöndíjas közvetítésében/kiválasztásában működött közre az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia: 8 Magyarországról, 2 Erdélyből, 1–1 Horvátországból, a Felvidékről, s az USA-ból.) bb

**GYÓGYÍTS MEG, URAM,
AKKOR MEGGYÓGYULOK,
SZABADÍTS MEG, AKKOR
MEGSZABADULOK.**

JEREMIÁS 17:14

AZ EPERJESI KOLLÉGIUM

Budapest (evél)– Az 1667-ben alapított eperjesi Evangélikus Kollégium számos hányattatáson esett át az elmúlt századok során. Volt, amikor tanárainak és diákjainak a lengyel Torun városába kellett menekülniük, máskor az ősi falakból kiűzve, a külvárosba kényszerültek. Legutóbb a negyven éven át tartó államosítás okozott súlyos károkat a patinás épületben.

A múltból mégis fennmaradt néhány magyar feliratú emlék: maig is márvány emléktábla tanúskodik Kossuth Lajos 1816–1819 közötti eperjesi jogi tanulmányairól, Greguss Ágost születési helyéről, Rochlitz Gyula — a Bp.–Keleti Pályaudvar tervezőjének — nagyösszegű adományáról, vagy az ismert szomorú eseményről, a Caraffa-féle 1687-es vérengzés áldozatairól. Ez utóbbi emlékműnek ez a szép magyar felirata: "Is-tent félni, hazát szeretni tőlünk tanuljatok".

A jelen és a remélhető jövő öröme ötvöződött azonban most, amikor július 2-án a Tótköztársaság minden részéből sereglettek össze püspökök, lelkészek, levél- és könyvtárosok, de egyszerű érdeklődők is az egyház által visszakapott épületbe. A Kollégium földszinti és elsőemeleti boltíves helyiségeit, patinás lépcsőházát és folyosóit renoválták, és e napon felavatták gyönyörű, hatalmas könyvtártermet.

Egyfelől a beépített szekrényekben, másfelől a karzat szabad polcain elhelyezett mintegy 30 ezer értékes kötet nagy része az egykori sárosmegyei patrónusok — Dessewffyek, Bánók, Ghyllányak, Szinyei Mersék — hagyatéka volt. A boltíves folyosók falait a főiskola fénykorából több magyar személyiség olajportréi díszítik. Ott látható Ghyllány György 1670-es és Dessewffy Tamás 1774-es, valamint a 19. század tudós professzorainak, Herfurth Józsefnek s Hazslinszky Frigyesnek a festménye.

Az ünnepségen dr. Midriák Ján, a Keleti Tót Egyházkerület püspöke meghívottjaként dr. Fabiny Tibor, a budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetem egyháztörténeti professzora tartott magyarnyelvű előadást "Az eperjesi Kollégium a magyar evangélikusok hagyományában" címmel. Az eperjesi evangélikus templomban — D. dr. Harmati Béla püspök akadályoztatása miatt — Labossa Lajos esperes, püspökhelyettes hirdette az ígét zsúfolt gyülekezet előtt, majd dr. Schwarz Karl bécsi teológiai professzor mondott köszöntést.

A magyar küldöttség tolmácsaként dr. Kónya Péter egyetemi adjunktus és Trencsényi Andrea rozsnói lelkész szolgált. ☐

Marylandi Miatyánk

Figyelemreméltó esemény történt Marylandben. Nem úgy, ahogy egyesek kitervelték. A Calvert-megyei középiskola végbizonnyítványokat kiosztó ünnepségén a 17 éves Schenk Julie imával akarta bevezetni a napot. Iskolatársa, a 18 éves különc, Becker Nick tiltakozott az ima ellen, mondván, hogy az őt sérti. Panaszával a hírhedt liberális "American Civil Liberties Union"-hoz (ACLU) fordult, ahol a legmesszebbmenő támogatást kapta. Schenk Julie kénytelen volt beleegyezni abba, hogy beszédének fénypontja a visszaemlékezés legyen és Isten nevét ne említse. Ebben mindenki, beleértve az ACLU-t is, megegyezett.

Körülbélül négyezer ember gyűlt össze az ünnepségre. Amikor Schenk Julie 30-másodperces néma felállásra szólította fel a közönséget, valaki a hallgatóságból érces hangon az Úr Imáját kezdte mondani: "Mi Atyánk, Ki vagy a mennyekben..." Azonnal mások is csatlakoztak és mint mennydörgés zúgott az ima végig a termen. Becker, tiltakozván az ima ellen, eltávozott. Amikor bizonyítványáért vissza akart menni, az iskola szabályaira hivatkozva, hogy az a diák, aki elhagyja a termet, nem térhet vissza, ezt megakadályozták. A záróünnepség utáni hajókirándulásból is kirekesztették, mert azon csak azok a diákok vehettek részt, akik a bizonyítványkiosztáson végig ott voltak.

Beckert fegyelméletlen, nevetlen kölyöknek ismerték, aki meg volt arról győződve, hogy ultraliberális létere minden gazságot megtehet. Előző évben hazaküldték, hogy mossa meg a haját és normális hajviselettel jöjjön vissza, mert akkor haja a new-yorki Szabadságszobor koronájára emlékeztetett. Egy másik alkalommal eljárást akartak indítani ellene, hogy megfegyelmezzék, mert a Hűségfogadalom elmondásakor nem volt hajlandó felállni. De ahányszor az ACLU-hoz fordult, mindig megvédték.

Csodálatraméltó az, hogy a közönség spontán megnyilatkozása volt az ima. Az ACLU szóvivője megdöbben, amikor megtudta, hogy a közös imát sem a diákok, sem az iskola vezetősége nem kezdeményezte, s hogy az "Isten" szó nem hangzott el. Az ünnepség előtti megegyezést megtartották és gyakorlatilag semmi megengedhetetlen nem történt.

Ez szívből jövő megnyilatkozás volt a kultúrát romboló istentelen erőszak ellen. Évtizedek óta azt mondják, hogy a szólásszabadság fenntartásának az az ára, ha eltűnjük mindazt a felháborítóan undorító szenny, ami a társadalom minden pórúsán átszivárog s azt tönkreteszi. Faragatlan senkiházik, istenkáromló kétlaki házasságtörő hazugok,

rágalmazok, s az emberiség egyéb különcei élvezik a törvény védelmét. Ahogyan Calvert-megyében egy szemtelen fickó rá akarta akarátát kényszeríteni — a szólásszabadságra hivatkozással — a túlnyomó többségre.

Az Istenhívőknek a hangját, akik egészséges társadalomban tisztességesen akarnak élni, tüzzel-vassal elnémítják. Ezek nem kapnak sehonnan sem segítséget. A politi-

kusoknak saját helyzetük biztosításán kívül egyébre nincs erejük. Egyre több jel utal azonban arra, hogy az elijesztett, elnémított többség síkra száll az igazságért. A marylandi Calvert-megyében az iskolai záróünnepélyen megjelent szülők, diákok, s barátai megmutatták, hogy valójában mit is jelent "We, the people", "Mi, a nép". Amikor megtiltották, hogy Istenről beszéljenek, akkor ők azt választották, hogy Istenhez álltak.

Sz.I. (Florida)

ÉLETÜNK IDEJE ISTEN KEZÉBEN

"Vigyázzatok, testvéreim, senkinek ne legyen közületek hitetlen és gonosz szíve, hogy elszakadjon az élő Istentől!" (Zsidók 12:3).

Nemrég olvastam egy könyvet, mely egy lelkész és gyülekezetének az életét mondta el. Ebben a gyülekezetben élt egy ember. Hívő, templombjáró ember volt valamikor. Nem volt előtte ismeretlen Isten igéje. Azonban ez az ember fokozatosan elmaradt a közös alkalmakról. Ezekre nem jutott már ideje. Lelkésze is meglátogatta, hogy lássa, miként alakul ennek az embernek az élete.

A lelkész kérdéseire ő így felelt: "Tudja, lelkész úr, számomra az élet nem Biblia, nem imádkozás, s nem templomba szaladgálás. Számomra az élet kenyér, ruha, tüzelő kérdés. Számomra az élet pénzkérdés. Ezt kell keresni, és minél több van belőle, nekünk annál jobb." A lelkész szomorúan távozott, miután látta, hogy nem tud kaput nyitni ennek az embernek a szívében.

Egy hét múlva azonban történt valami. Hatalmas bányavállalata volt ennek az embernek, ez jelentette neki és családjának a megélhetést, a jövőt, az anyagi biztonságot. Ebben a bányában azonban szerencsétlenség történt. A bekövetkezett robbanás még nem okozott komoly károkat. De ezt újabb robbanás követte és a bánya teljesen összeomlott, és ezzel együtt, végzetes sérülést szenvedve, összeomlott ennek az embernek a maga építette, Isten nélküli élete is. Halálos ágyán hiába keresete a felé néző arcon között, ki az, aki segíteni tudna rajta. Ki az, aki meg tudná nyugtatni vádló lelkiismeretét? Ekkor eszébe jutott lelkésze, aki egy hete meglátogatta. Gyorsan magához hívatta, hátha még nem késő. De mire megérkezett volna, ez az ember már halott volt.

Életünk ideje Isten kezében van. Kegyelemét, irgalmát ma még elfogadhatjuk, de lehet, hogy holnap már nem lesz rá lehetőségünk.

Sokan vannak olyanok, akik szeretteik szenvedése láttán vagy betegágya mellett így imádkoztak: "Istenem, kérlek, ne ő, hanem én szenvedjek..." — s ha lehetett volna, átvállalták volna a szenvedést vagy a halált.

Jézus Krisztus azonban ezt tette értünk, hogy megmentsen bennünket. Felvette a kereszttét, vitte a Golgotára, s vállalta értünk a szenvedést és a halált. Istennek ez a szeretete, bűneinket megbocsátó irgalma ma is keres bennünket.

Az istentiszteleti alkalmak, a bibliaórák, lehetőséget kínálnak mindenkinek Isten igéjének a hallgatására és tanulmányozására, közös beszélgetésekre, együttes imádságra és vigyázásra, hogy a hétköznapi gondja, terhei, nehogy hitelenné tegyék szívünket és elszakadjunk az élő és szerető Istentől.

Szabados Regina, pécsi ev. lelkész

GÉMES ISTVÁN: JÉZUS ÉS PÁL TANULMÁNYOK AZ ÚJTESTAMENTUMHOZ

Szeretettel köszöntjük az író, Nt. Gémes István stuttgarteri ny. ev. lelkész újabb könyve megjelenése alkalmából. S könyve olvasására szeretettel biztatjuk az igényes olvasóközönséget, hogy a Biblia kincseiből bősséggel gazdagodjanak.

Az ajánlásból: "Gémes István, mint Krisztussal vándorló útitársakat vezet és pásztoralja olvasóit. Csaknem félévszázados szolgálatának gyümölcseiből, a lelki élet tapasztalataiból osztogat. Mint aki Isten szó-lóskertjének világot átfogó gazdagságából meríthet. Kötetünk szerzője a Szentírás magyarázója: a bibliamagyarázat legmélyebb rétegeibe vezet..."

A könyv megrendelhető 18 US dollár be-küldésével: *Hungarian Conference* néven, s 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505 címen. □

SEGÍTSÉN A BUDDHA

A "Civita Cattolica" c., római jezsuita lap szerint szabad keresztyéneknek buddhista meditációs technikát alkalmazni (lótuszülés, légzési gyakorlatok), de csak ahhoz, hogy jobban tudjanak imádkozni. Mindenekelőtt figyelmeztet a lap arra is, hogy valaki nem lehet egyszerre keresztyén és buddhista, azaz a keresztyénség és a buddhizmus tanításban és felfogásban mindenképpen összeegyeztethetetlen. zd

AZ EGYHÁZ HÍREI OTTHONRÓL

• Az Evangélikus Hittudományi Egyetemen júniusban végzett 15 teol. hallgató közül eddig Tuska Tibort Bp.–Deáktéren, Lázár Zsoltot és Nagy Ervint Orosházán D. dr. Harmati Béla püspök a Déli Egyházkerületben, továbbá Fodor Ildikót, Németh Pétert, Némethné Balog Esztert, Novotny Dánielt, Szakos Csabát Bp.–Óbudán és Labossa Pétert Kőlcse D. Szebik Imre püspök az Északi Egyházkerületben szentelte lelkésszé.

• Békéscsabán a nagytemplom felszentelése 175., Kiskőrösön az imaház felszentelése 50. évfordulóját ünnepelte a gyülekezet.

• Balatonbogláron nagy ünnepség keretében szentelték fel az ev. gyülekezet új templomát. Egyidejűen két harangot is felszenteltek.

• Pilisen Krámer György az ev. gyülekezet új lelkésze.

• Nagybörzsönyben, Szeghalmon gyülekezeti házat, Bp.–Fasorban, Zombán, s a felvidéki Perjésen új harangot, Csabacsüdön új orgonát, Hatvanban, Kővágóórsön felújított templomot vett ünnepélyesen használatba az ev. gyülekezet.

• A Magyarországi Metodista Egyház az óbudai Kiscelli-úton újonnan épült egyházi központot vette ünnepélyesen használatba. A felszentelés szolgálatát Bolleter Heinrich a Metodista Egyházszövetség Közép- és Déleurópai Középkonferenciájának a püspöke végezte.

• Meghalt Sággy Jenő és Teke Zsigmond ny. ev. lelkész.

• A Magyar Katolikus Püspöki Kar tiltakozott a budapesti Kiscelli Múzeumban, a Fővárosi Képtár által megrendezett "Orgiamisztérium-színház" c. kiállítás ellen. A tiltakozáshoz csatlakozott a Magyarországi Evangélikus Egyház vezetősége is. A Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége is felemelte szavát bármely vallási közösség ilyen durva megsértése miatt.

• A Pharmavit Rt. és a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat 150 millió forint értékű gyógykészítményt juttatott Skopjéba, Macedónia fővárosába, a menekülttáborokban élők egészségének javítására.

• Az Evangélikus Hittudományi Egyetem idei tanévzáró ünnepélyén aranydiplomát kapott az 50 éve végzett Bárány Gyula, Brebovszky Gyula, Szakál Árpád, Tábornok László, Vető Béla, gyémántoklevelet kapott a 60 éve végzett Kovács Géza, Veöreös Imréné Macher Jolán, és vasoklevelet kapott a 65 éve végzett Detre László, Megyer Lajos, s Takács János lelkész.

• Csömörön megtartották a II. Országos Evangélikus Találkozót, Pakson pedig a Déldunántúl térségére vonatkoztatva nagy ökumenikus összejevetelt bonyolítottak le.

• Jó András és felesége, Jutasi Angelika hittanárként végez missziói szolgálatot Indiában. Együttesen bocsátotta ki őket a kelenföldi ev. templomból a Református Egyház és az Evangélikus Egyház. Ev. Élet

Adományok nyugtázása

Köszönettel nyugtazzuk az 1999. június 1-e és július 31-e között vett többféle adományt:

• AZ "ERŐS VÁR"-RA

Minden előfizetés a címszalagon kiemelten jelzett év végén jár/járt le. Előfizetések vételét a címszalagon jelezzük; itt a felülfizetéseket, stb. soroljuk fel:

\$100: Bottlik Józsefné dr. Csepely Andrásné sz. Kristóf Margit emlékére (Toronto ON). **\$44:** Könyves Artúr (Lakewood OH). **\$20:** Szarka Sándor (N. Olmsted OH), Tóth István (Moreland Hills OH). **\$10:** vonBakonyi István (Valley City OH), Irsay Nandine belföldi előfizetésre (Los Angeles CA). **\$8:** Hadnagy Terézia (Calvary BC), Lipták János (Willow Grove PA), özv. Martinsich Györgyné (Chicago IL). **\$4:** Dr. Ertl János (Hinsdale IL), Vitorisz Lajos (Victoria BC). **\$2:** Krauss Erzsébet (Parma OH).

• A MAGY. EV. KONFERENCIA JAVÁRA

\$300: Becker György felesége, Hansi és szülei, Nt. Becker Jakab és felesége, Bejek Ilona emlékére (IL), özv. dr. Ludwig Aurélné férje, Nt. dr. Ludwig Aurél emlékére (CO). **\$250:** Dr. Rupperecht Pál (MN). **\$150:** Simon György (WA), dr. Tomascsek László hálaadásul szülei, Tomascsek László és felesége házasságának 50. évfordulója és édesapja 85. születésnapja alkalmából (OH). **\$100:** Asbóth Gyula szülei, Nt. Asbóth Gyula volt táb. alesperes és felesége, Pfeiffer Ilona emlékére (VA), Kert Marianna szülei, Kerekes István és felesége, Farkas Amália emlékére (CA), Könyves Artúr szülei, Könyves Mihály és Angyalka emlékére (OH), dr. Schulze János (NY), dr. Tóth-Soldes Ilona nagyapja, Fazekas János, volt nyíregyházi ev. iskolaigazgató emlékére (NY). **\$60:** Bernhardt Béla és felesége elhunyt szeretteik emlékére (OH). **\$50:** Drexler István és felesége elhunyt szeretteik emlékére (OH), Halászi Lászlóné testvére, Nt. dr. Hefty László emlékére (CO), özv. Halmos Pálné férje, Halmos Pál emlékére (OH), H.E. dr. Jeszenszky Géza édesapja, dr. Jeszenszky Zoltán emlékére (DC), özv. Juhász Imréné férje, Nt. Juhász Imre emlékére (OH), dr. Koncz Lajos és felesége szülőföldjükre, Kárpátaljára emlékezésül (MA), Tomaj Gusztáv és felesége hálaadásul házasságuk 50. évfordulója alkalmából (PA), Tomascsek László és felesége hálaadásul házasságuk 50. évfordulója alkalmából (OH), Zalai Konrád (ON). **\$30:** Gaydán Melinda szülei emlékére (OH), dr. Szabó Imre (FL). **\$25:** Bakonyi Mária (OH), özv. Baráth Jánosné szülei, Bernhardt Tivadar és felesége, Huszár-Keresztes Mária em-

Előfizetésekről

Minden előfizetést és felülfizetést a beküldő értesítése szerint könyvelünk el. Többre, mint három évre szóló előfizetést nem fogadjunk el; az így előálló "maradékot" adományként könyveljük el. Ha a beküldő nem jelez semmit, a beküldött pénzt legfeljebb háromévi előfizetésnek (beleszámítva a hátralékot is) és esetleges adománynak könyveljük el. Az adományt felsoroljuk, az előfizetés állását a címszalagon jelezzük. – Sz.

lékére (FL), özv. Bell Lajosné férje, Nt. Bell (Belopotoczky) Lajos emlékére (CA), Bodnár Lajos (OH), özv. Bruckner Edéné férje, Bruckner Ede emlékére (IN), Juhász Terézia édesapja, Nt. Juhász Imre emlékére (OH), özv. dr. Lestyán Jánosné férje, dr. Lestyán János, az AMEK volt pénztárosa emlékére (FL), Lipták Béla (CT), dr. Mészáros György (CO), NN-19380 (PA). **\$20:** Dr. Konkoly László édesapja, dr. Konkoly Elemér, a Magyarországi Evangélikus Egyház egykori országos ügyésze emlékére (PA), Kőrösi Jolán szülei, Kovács József és felesége, Rozália emlékére (OH), Léviusz László (CA), Lipták János (PA), Nagy Károly (CT), Szőke Lajos (OH), Temesi István (OH), Vajda István és felesége hálaadásul házasságuk 40. évfordulója alkalmából (NJ). **\$15:** Özv. Csiszár Lászlóné leánya, Évike és egykori lelkésze, Nt. D. Brachna Gábor emlékére (CA). **\$10:** Bertók Nóra (OH), Tóth Katalin szülei, Beke Rudolf és felesége emlékére (TN), Kardos Sarolta elhunyt szerettei emlékére (OH), Németh Istvánné édesanyja, Ábel Eugénia emlékére (TX), NN-44130 (OH), Sipos Györgyi hálaadásul unokája, Daniell születése alkalmából (WI). **\$5:** Berky Zoltánné (FL), Kish Ferenc (NY).

• KÁRPÁTALJAI ÁRVÍZSEGÉLYRE

\$300: Volosin Lili (Cleveland OH). Összesen eddig: \$1,167.00.

• SEPSISZENTGYÖRGY: EV. TEMPLOM

\$150: Könyves Artúr (Lakewood OH).

• EGYHÁZI ISKOLÁKRA

Bp.–Fasor. **\$800:** Dr. Jeney László (Toronto ON). Összesen eddig: \$24,599.00.

• A.M.E.K. TAGSÁGRA

2001: vonBakonyi István (Valley City OH).

Szíves tájékoztatásul: Lapunkra az előfizetéseket és lapfenntartó adományokat Erős Vár névre és **P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038** címre kérjük beküldeni.

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia a hazai ev. egyházi iskolaügy javára és alkalmilag — akár adományozók által is — meghatározott egyházi szükség enyhítésére szívesen továbbít adományokat. Csekket vagy pénzesutalványt **Hungarian Conference-ELCA** névre s **1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505** címre kell küldeni. A csekken kérjük az iskolát (Aszód, Békéscsaba, Bonyhád, Deáktér, Fasor, Győr, Nyíregyháza, Orosháza, Sopron) vagy a segélyadomány célját megjelölni. Minden adományért előre is hálás köszönetet mondunk. ☑

Ft. D. Ordass Lajos

püspökre emlékezünk halálának 21. évfordulója alkalmából:

1901. február 6 – 1978. augusztus 14.

Az alanti kép az 1957. május 20–24 között tartott salzerabadi (Ausztria) teológiai konferencián résztvevő magyarországi evan-

Balról jobbra. (Első sor:) Dr. Karner Károly professor, D. Ordass Lajos püspök, dr. Vajta Vilmos EVSZ főosztály igazgató. (Második sor:) Dr. Nagy Gyula professor, Veöreös Imre folyóiratszerkesztő, dr. Wiczian Dezső teol. akadémiai dékán, Szabó József ny. püspök. (Harmadik sor:) Hafenscher Károly lelkész, dr. Solyom Jenő professor, dr. Keken András lapszerkesztő. (Ebből a csoportból már csak dr. Nagy Gyula ny. püspök és dr. Hafenscher Károly c. egyetemi tanár él)

gélikus lelkészi delegációról készült. A küldöttséget az 1956-os szabadságharc után újra, bár csak rövid időre szolgálatba állhatott D. Ordass Lajos püspök vezette. □

ÚJ ÁRPÁDHÁZI SZENT

A lengyelországi Ószandecben II. János Pál pápa szentté avatta Árpádházi Boldog Kingát, IV. Béla magyar király leányát, a lengyel Boleszláv herceg hitvesét, akinek példás áldozatvállalását választott hazája sokat szenvedett népéért máig sem feledték el a lengyelek. Ószandecben áll az a kolostor, ahol Kinga, férjének halála után, apácaként élte le életét. A kanonizációs szertartáson magasrangú magyar r.k. egyházi küldöttséggel együtt a magyar állam részéről Göncz Árpád köztársasági elnök és Dávid Ibolya igazságügyminiszter, valamint sokezer zarándok is résztvett. amu

AMIBŐL A DIÁKOK TANULNAK A "FASORI" TANKÖNYVEKRŐL

Minden volt fasori — a Budapesti Evangélikus Gimnáziumot megjárt — diák emlékszik arra, hogy a legtöbb tárgyat olyan tankönyv segítségével tanulta, amit az iskola tanárai írtak. Igaz ez a latin tankönyvekre, a latin és görög régiségtanra, a történelem-, fizika-, s földrajzkönyvekre, a nyelvkönyvek egy részére. Amikor iskolánk hosszú idő után, az 1952/1989 közötti kényszerű rémálomból ismét életre kelt, fölvetődött, hogy ezt a hagyományt is föl kellene újítani. Egyszer egyik tanítványom, aki szorgalmasan jegyzetelte magyarázataimat, fölkiáltott: "Miért nem ír tanár úr nekünk tankönyveket?" Elcsodálkoztam azon, hogy ez a kedves ifjú nyitott kapukat dönget, mert akkor már napirendre tűztük a saját könyvek írását.

Ezt különösen időszerűvé tette a nyolcosztályos gimnázium ősi hagyományaihoz való visszatérés, mert a rendelkezésre álló tankönyvek értékrendje és szakmai színvonala nem egyezett meg a mi elvi és gyakorlati elképzeléseinkkel.

Milyen elveket követtünk? Általános tapasztalat, hogy a tankönyvek csak bizonyos késéssel követik a tudomány fejlődését. Ebből következett, hogy olyan tankönyveket kell írni, ahol ez a késés a legminimálisabb. A másik elv, hogy igazán jó tankönyvet az tud írni — tisztelet a kivételnek! —, aki maga is tanár és hosszú, igényes tanári munka és pedagógiai gyakorlat tapasztalataival rendelkezik. Ugyancsak fontos elv, hogy a tankönyvet a tanulók életkori sajátosságainak megfelelően kell írni. Világosan, egyszerűen, de az egyszerűség nem jelentheti a tudományos eredmények meghazudtolását, leegyszerűsítését, primitívizálását. Az érthetőség maximális szem előtt tartása mellett kell egyszerűen és szakszerűen fogalmazni. Nem szabad az adatok túltengését eltűrni, de a fogalmakat kristálytisztán kell magyarázni.

Fontos alapelv az is, hogy a tankönyveknek a humánus magatartást sugározniuk kell. Nem szavakkal kell ezt hangsúlyozni, hanem minden mondanivalót az Istenfélő, emberszerető, s patrióta magatartás talajáról kell megfogalmazni. Azt nem kell külön megemlíteni, mert annyira természetes, hogy a legjobb tankönyv is csak akkor lehet igazán eredményes, ha a tanár is a humanizmus és Istenfélelem formáit mutatja be saját élete és magatartása során.

Új iskolai tanterv kidolgozása után, csekély anyagi támogatással, először fénymásolva jelentek meg könyveink. Megváltozott azonban a helyzet, amikor a Comenius Kiadó vállalta a kiadást ún. "tartós tankönyv"

formájában, mivel meggyőződött arról, hogy könyveink az ország legjobb színvonalú könyvei között vannak. Ezek a következők:

Magyar irodalmi olvasókönyv I., II., III. kötete. *Matematika* az I–IV. évfolyam számára. *Geometria* az I–IV. évfolyam számára. *Biológia* a II. évfolyam számára. *Latin nyelvkönyv* az I., II., III. évfolyam számára. *Földrajzi fogalmi alapozó könyv*. Elkészült kéziratban *földrajzi és kémiai tanári kézikönyv*. *Matematikai példatár* az I–IV. évfolyam számára. Fasori tanár más kiadónál társszerzővel készítette a *Látás és ábrázolás* c. tankönyvet az I–III. évfolyam számára. Fasori tanár készítette a *Retorika* c. segédkönyvet

A tartós tankönyvek jóminőségű papíron, kötött, kemény borítóval, műbőr borítással készülnek. Sok képet és szemelvényt, illetve ábrákat és térképeket is közölnek. A kiadó az iskola könyvtermését más iskolákban is ismertette, aminek eredményeként a történelemkönyvet jelenleg már 20 magyar iskola rendszeresítette, de több iskola átvette már a matematika-, irodalom-, biológia-, és latinkönyveket is. Tanulmányozás céljából 850 iskola megvette a történelem és matematika tankönyveket, 750 az irodalomkönyveket, és 600 iskola a biológia-könyveket. Így várható tankönyveink gyors népszerűsödése.

Köszönetet kell mondanunk a Budapest VII. kerületi polgármesteri hivatalnak is, amely komoly segítséget adott a tankönyvek megjelentetéséhez és azt is lehetővé tette, hogy egyesületünk, a Budapest Evangélikus Gimnázium Volt Növendékeinek Egyesülete, amely a tankönyvkiadás és -szerkesztés gazdája, létrehozza az Ifjúsági Segélykönyvtárat, hogy nehézsorsú tanulók ingyen juthassanak a tankönyvek használatához.

Dr. Gyapay Gábor, az "új" Fasor első igazgatója. In: "Fasori Öregdiák".

CSAK TÓTOKNAK?

A nemrégén Pozsonyban tartott EVSZ központi tanácsülés alkalmával dr. Anderson George országos püspök az "Evangelical Lutheran Church in America" egyház nevében százezerdolláros adományt adott a vajdasági Tót Evangélikus Egyházban a koczvói háború folytán előállott inség enyhítésére. Iwi

Érdeklődünk: Figyelembe vették-e illetékesek, hogy a Vajdaságban a magyar- és németajkú hívek egyházában, az Agostai Hitvallású Evangélikus Keresztény Egyházban is hasonló inséget okozott a NATO légiháborúja?

GYÜLEKEZETI HÍREK

TORONTO

Lelkész: Bernhardt Béla főesperes

Templom: 116 Bond Street. Lelkészi hivatal (minden posta ideküldendő): 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505, USA; tel.: (216) 221-3178. Mb. felügyelő: Bottlik Józsefné; tel.: (416) 484-1540. Istentisztelet, július-augusztus kivételével, a hó második és negyedik vasárnapján du. 4 órakor.

Az 1999-2000-es évadot kezdő Istentiszteletünket szeptember 12-én tartjuk, mely alkalommal úrvacsoraosztás is lesz. Szeretettel hívunk mindenkit. • A presbitérium a szeptemberi 12-i Istentisztelet után tartja legközelebbi ülését. • A többi gyülekezeti hírt az augusztus végén megjelenő körlevélben közöljük. • Erős vár a mi Istenünk! – BB.

* * *

CLEVELAND — ELSŐ

Beszolgáló lelkész: Juhász-Shepherd Ferenc

Templom és lelkészi hivatal: 2830 Martin Luther King Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074. Vasárnapi Istentisztelet délelőtt 10 órakor, angol/magyar. Mihályi Ernő gondnok telefonszáma: 561-7316. A lelkész otthoni telefonszáma: 941-2212.

* * *

CLEVELAND — NYUGAT

Lelkész: Tamásy Zoltán

Templom: West 98th St. és Denison Ave. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street (44102). Tel.: (216) 961-6895. Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul. Úrvacsoraosztás minden hó első vasárnapján és az ünnepeken.

Szeretettel hívjuk és várjuk kedves Testvéreinket a vasárnapi Istentiszteleteinkre. Minden hónap első vasárnapján úrvacsoraosztás van. • Szeptember 2-án, a hónap első csütörtökjén este 7 órakor a nők számára tartunk bibliórát. • Október 3-án tartjuk aratási hálaadó Istentiszteletünket, majd ezután ebéd lesz gyülekezetünkben (menü: húsléves, székelykáposzta, sültcsirke, burgonyakörítés, finom torta). Erre az alkalomra és természetesen minden együttlétünkre szeretettel hívjuk hűtestvéreinket. • November 7-én rendezzük ezévi bazárunkat. • A mindenható Isten ajándékozza meg Testvéreinket ezen a nyáron lelki-teszt megújulással. Szeretettel: TZ&É. ☐

ATYAISTEN/“ANYAISTEN”

Az Angliai Metodista Egyház új istentiszteleti kézikönyve szerint az előfóhászt így kell mondani: “Az Atya-Anyá és a Fiú és a Szentlélek nevében”. Az Apostoli Hitvallás így kezdődik: “Hiszek Istenben, az Atya-Anyában, a Mindenhatóban...” Házasanlódók az esküvőn nem holtomiglan-holtodiglan kötelezik el magukat, hanem “ameddig csak lehet”. szc

MÁR 128 TAGEGYHÁZ

Az Evangélikus Világszövetség tagegyházainak száma néggyel 128-ra növekedett. Az új tagok: Mozambiki Evangélikus Egyház, Szingapúri Evangélikus Egyház, Malagáz Protestáns Egyház Franciaországban, s a Japán Evangélikus Egyház (megfigyelőként). lwi

LEGKÖZELEBBI LAPZÁRTA
1999. SZEPTEMBER 15-ÉN

Mindennapi kenyér

Útmutató a Biblia olvasásához

1999. SZEPTEMBER

1. Márk 3:31-35 – Máté 14:13-21
2. Ap.Csel. 6:1-7 – Máté 14:22-36
3. Ézsaiás 58:7-12 – Máté 15:1-20
4. Jeremiás 22:13-19 – Máté 15:21-28

PÜNKÖSD U. 15. VASÁRNAP

Heti ige: Zsoltár 103:2

5. Róma 12:1-8 – Máté 16:21-26
6. Ézsaiás 40:15-26 – Máté 15:29-39
7. Galata 5:16-23 – Máté 16:1-12
8. 1Tesszalonika 1:2-10 – Máté 16:13-20
9. 3Mózes 9:22-10:5 – Máté 16:21-28
10. Márk 1:40-45 – Máté 17:1-13
11. 2Tesszalonika 2:13-17 – Mt. 17:14-21

PÜNKÖSD U. 16. VASÁRNAP

Heti ige: 1Péter 5:7

12. Róma 13:1-10 – Máté 18:15-20
13. Lukács 12:22-32 – Máté 17:22-27
14. 1Timóteus 6:6-11 – Máté 18:1-9
15. Zsoltár 119:33-40 – Máté 18:10-14
16. Példabesz. 30:5-9 – Máté 18:15-20
17. 1Korinthus 7:20-24 – Máté 18:21-35
18. Lukács 6:20-26 – Máté 19:1-12

PÜNKÖSD U. 17. VASÁRNAP

Heti ige: 2Timóteus 6:10

19. Róma 14:5-9 – Máté 18:21-35
20. Márk 6:14-29 – Máté 19:13-15
21. Máté apostol emléknapja
Efezus 2:4-10 – Máté 9:9-13
22. Jób 5:17-26 – Máté 19:16-30
23. Lukács 7:11-16 – Máté 20:1-16
24. Zsidók 10:35-39 – Máté 20:17-28
25. Jelenések 2:8-11 – Máté 20:29-34

PÜNKÖSD U. 18. VASÁRNAP

Heti ige: 1János 5:4

26. Filippi 1:21-30 – Máté 20:1-16
27. Zsidók 11:1-7 – Máté 21:1-11
28. 1János 4:4-11 – Máté 21:12-22
29. Mihály arkangyal és az angyalok emlékezete
Jelenések 12:7-12 – Lukács 10:17-20
30. Ézsaiás 49:7-3 – Máté 21:23-27

1999. OKTÓBER

1. János 9:35-41 – Máté 21:28-32
2. Zsidók 11:21-31 – Máté 21:33-46

PÜNKÖSD U. 19. VASÁRNAP

Heti ige: 1János 4:21

3. Filippi 2:1-11 – Máté 21:28-32
4. Efezus 5:15-21 – Máté 22:1-14
5. 1Timóteus 1:5-8 – Máté 22:15-22
6. 1Tesszalonika 4:9-12 – Máté 22:23-33
7. Efezus 6:1-9 – Máté 22:34-46
8. Ap.Csel. 5:1-11 – Máté 23:1-22
9. Márk 10:17-27 – Máté 23:23-39

PÜNKÖSD U. 20. VASÁRNAP

Heti ige: Jeremiás 17:14

10. Filippi 3:12-21 – Máté 21:33-43

11. Hálaadás napja (Kanadában)

Filippi 4:6-20 – Lukács 17:11-19

12. Jeremiás 17:12-17 – Jób 1:1-22
13. Mikeás 7:18-20 – Jób 2:1-10
14. 4Mózes 12:1-15 – Jób 2:11-13
15. 2Mózes 15:22-27 – Jób 3:1-11
16. 1Mózes 9:12-17 – Jób 4:1-11

PÜNKÖSD U. 21. VASÁRNAP

Heti ige: Mikeás 6:8

17. Filippi 4:4-13 – Máté 22:1-14
18. 5Mózes 27:11-26 – Jób 5:17-27
19. 2Mózes 18:13-17 – Jób 6:1-10,24-30
20. Malakiás 2:13-16 – Jób 8:1-22
21. Filemon 1-22 – Jób 9:1-3,21-35
22. Efezus 5:25-32 – Jób 11:1-5,13-20
23. 1Kor. 7:29-31 – Jób 12:1-6; 14:1-12

PÜNKÖSD U. 22. VASÁRNAP

Heti ige: Róma 12:21

24. 1Tessz. 1:1-10 – Máté 22:15-22
25. 1Korinthus 9:13-18 – Jób 19:21-29
26. 2Korinthus 10:1-6 – Jób 31:29-40
27. 1Mózes 13:7-18 – Jób 32:1-22
28. Simon és Judás apostol emléknapja
1János 4:1-8 – János 14:21-27
29. Lukács 22:31-38 – Jób 38:1-21
30. 2Timóteus 4:5-8 – Jób 40:1-14

PÜNKÖSD U. 23. VASÁRNAP
A REFORMÁCIÓ EMLÉKÜNNEPE

Heti ige: 1Korinthus 3:11

31. Róma 3:19-28 – János 8:31-36 (L.&L.W)

ERŐS VÁR
P O BOX 770828
LAKEWOOD OH 44107-0038
RETURN SERVICE REQUESTED

PERIODICALS POSTAGE
PAID
CLEVELAND, OHIO

ELŐFIZETÉSE
LEJÁRT-E?